

AKTUALITY

SPOLEČNOSTI PRO CÍRKEVNÍ PRÁVO

PRAHA – BRNO – OLOMOUC

č. 9/2019/1

10. ročník

24. srpna 2019

Tyto dny si připomínáme páté výročí úmrtí profesora Univerzity Karlovy Valentina Urfuse (1928–2014)

Zpráva rozhlasové stanice Proglas ze dne 26. 8. 2014

V neděli 17. srpna 2014 vpozdvečer náhle a neočekávaně zemřel ve svém příbytku v Praze – Ruzyni profesor JUDr. Valentin Urfus, bývalý děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, čestný předseda Společnosti pro církevní právo.

Prof. Urfus patřil k uznávaným autoritám české právní vědy. Věnoval se především římskému právu, jeho aplikaci v dějinách moderního práva soukromého, a také dějinám státoprávního postavení českých zemí, zejména na počátku novověku.

Působil postupně na třech pracovištích:

Zpočátku nemohl, podobně jako jiní nešťanici, působit jinde než v malém

kolektivu badatelů v Ústavu státu a práva Československé akademie věd.

Po obnově právnické fakulty v Brně, k níž došlo v roce 1968, byl jako pedagog povolán v roce 1971 tam, do Brna. V roce 1981 přešel na právnickou fakultu do Prahy. Zde přispěl od konce roku 1989 jako proděkan a v letech 1991–1994 jako děkan fakulty významným způsobem k reformě právnického studia, mimo jiné též k obnově výuky církevního práva.

I v posledních letech, již na odpočinku, se plně věnoval bádání, literární činnosti a kontaktu se svými kolegy a přáteli.

Se zesnulým se rozloučíme pohřební mší svatou v basilice svaté Markéty v Praze – Břevnově, a to ve středu 27. srpna 2014 od 13 hodin.

*Zprávu pro rozhlasovou stanici Proglas připravil
P. profesor Jiří Rajmund Tretera*

Pohřební mši svatou sloužili v benediktinské basilice sv. Markéty v Břevnově profesor *Jiří Rajmund Tretera OP*, arcipat břevnovského kláštera *Prokop Siostrzonek OSB* a profesor *Antonín Ignác Hrdina OPraem.*, žák profesora Valentina Urfuse. Přesto, že se smuteční obřad konal v pozdním prázdninovém období, přišlo více než dvě stovky účastníků. Mezi nimi byli tři nástupci profesora Urfuse v úřadu děkana pražské právnické fakulty prof. Dušan Hendrych, doc. Vladimír Kindl a prof. Aleš Gerloch. Z nejbližších spolupracovníků to byla sekretářka katedry právních dějin paní Eva Boháčová a osobní přítel prof. Urfuse doc. Radim Seltenreich. K vysoké účasti jistě přispělo i oznámení v křesťanské rozhlasové stanici Proglas, které bylo odvysíláno den před pohřbem.

Homilie P. prof. Jiřího Rajmunda Tretery OP při pohřební mši svaté v basilice sv. Markéty v Břevnově dne 27. srpna 2014, kterou jsme se rozloučili s panem profesorem Valentinem Urfusem

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. ... A cestu, kam jdu, znáte.“ Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.“

Jan 14,1–6.

Bratří a sestry, vážení přátelé,

četli jsme úryvek ze 14. kapitoly Evangelia podle svatého Jana. Je v něm zaznamenána řeč, kterou Pán Ježíš pronesl ke svým učedníkům záhy před svým odchodem do Jeruzaléma, před svým utrpením. Zdůrazňuje, že on sám je ta cesta, ta pravda, ten život. Cesta, pravda a život, které vedou k Otci. Každé slovo je zdůrazněno. On sám, Ježíš, je cesta, pravda a život per excellence.

To nebylo žádné jiné cesty předtím? Zajisté, že ano.

O přirozeném zákoně, který je vepsán do srdce lidí, a který je společný všemu lidstvu, čteme na více místech v Písmu svatém. Apoštol Pavel mu věnuje svou pozornost, a na něho navazují ve svých rozpracovaných teoriích svatí Augustin a Tomáš Akvinský. Součástí nauky církve je předpoklad o přirozeném právu jako právu Bohem zjeveném, a to již samotným aktem stvoření.

Biblická víra a nauka církve nadto zná další stupeň zjevení, nadpřirozené, a to zjevení, kterého se dostalo starozákonnímu lidu prostřednictvím Bohem omilostněných mravních reformátorů, které nazýváme profěty – proroky.

Avšak teprve Ježíšem z Nazareta, vtěleným Božím Synem, dochází k dovršení pravé cesty, pravdy a života. Ke třetímu, absolutnímu stupni zjevení.

Není jistě náhodou, že zesnulý Valentin Urfus si oblíbil právě uvedený verš z Bible,

Ježíšova slova „Já jsem cesta, pravda a život“, a že jeho nejbližší mu tento verš vybrali jako motto na smuteční oznámení. Celé Valentinovo badatelské úsilí i pedagogická činnost byly naplněny hledáním a nalézáním cesty, pravdy a života. V tom smyslu, jak o tom mluví Ježíš. Valentin plně využil možnosti, kterou každý máme. V pokoře a tichosti srdce přijmout účast na cestě, pravdě a životu podle Ježíšova zaslíbení. Svou cestou tímto světem, poznáním a šířením pravdy, prožíváním plného života mít účast na cestě, pravdě a životě, kterou je Ježíš sám.

Neměl to Valentin v životě lehké. Již jako dítě, syn okresního hejtmana, československého státního úředníka ve většinově německých Žluticích a Chebu, poznal tvrdou nepřízeň okolí. Dodnes ho zlobilo, že pomocnice v domácnosti, tvrdá Němka, ho i druhé české děti varovala, aby po cestě ze školy domů nemluvili česky, že by mohli být napadeni. V říjnu 1938 zažil vynucený útěk, bezprizornost na Wilsonově nádraží v Praze, život v bídě, dokud se jeho otec neusadil na novém úřednickém místě.

O tvrdé nepřízni, kterou jako student na poúnorové právnické fakultě poznal, nemusíme mít pochybnosti. Ale obstál, věrný svému přesvědčení. Po promoci nemohl být, jak jinak, on, zatížený úřednickým třídním původem, bezpartijní a katolického přesvědčení, přijat k fakultní pedagogické činnosti. Působil v nevelkém kolektivu badatelů na Ústavu státu a práva Československé akademie věd. Až po obnově právnické fakulty v Brně v roce 1968, v letech 1971–1981, působil jako pedagog tam, což dělal rád, i přes každotýdenní dojíždění z Prahy do Brna a zase zpět. V roce 1981 přešel na právnickou fakultu do Prahy.

Prof. Valentin Urfus se záhy přiřadil k uznávaným autoritám české právní vědy. Věnoval se především římskému právu, jeho aplikaci v dějinách moderního práva soukromého, a také dějinám státoprávního postavení českých zemí, zejména na počátku novověku.

Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy prof. Urfus přispěl po obnově demokracie na konci roku 1989 jako proděkan a o rok později jako děkan fakulty významným způsobem k reformě právnického studia, zejména ke zvýraznění postavení římského práva jako základního propedeutického oboru. A bylo to již v lednu 1990, kdy se zasadil o obnovu výuky církevního práva. Stál u zrodu Společnosti pro církevní právo v roce 1994, byl jejím čestným předsedou, častým přednášejícím a v poslední dekádě svého života i členem redakční rady Revue církevního práva.

I po odchodu do důchodu, již na odpočinku, se plně věnoval bádání, literární činnosti a kontaktu se svými nejbližšími kolegy a přáteli. Vášnivě přilnul k bádání o významných právních artefaktech, kterými jsou smírčí kříže, u nás rozšířené v hojnosti zejména v západních Čechách.

V neposlední řadě je dlužno vzpomenout nevšední péče, kterou Valentin Urfus věnoval své rodině, své manželce, dětem i vnukům. Odchod své manželky na věčnost před několika léty nesl těžce. Rodina mu však byla posilou.

Milý Valentine,

loučím se s Tebou jménem nás všech, kteří jsme se shromáždili v tomto chrámu k tiché vzpomínce na Tebe a k oběti mše svaté. Necht' Ti Všemohoucí odplatí věčným životem za vše, co jsi vykonal pro dobro všech lidí, našeho národa, pro svou rodinu i pro jednoho každého z nás. Amen.

Kostel svatého Vavřince v Slavicích u Stříbra rekonstruován

Foto František Kratochvíl

Jako každoročně putovali i v letošním létě Jiří Rajmund Tretera, František Kratochvíl a Záboj Horák z vedení SPCP po významných církevních objektech západních Čech, kraje tak milého Valentinu Urfusovi, jehož odchodu na věčnost před pěti lety jsme vzpomněli v předešlé části našich dnešních Aktualit.

Bylo to 13. července 2019, kdy naše malá skupinka dorazila do Slavic, kde nás velice rozradostnil pohled na čerstvě rekonstruovaný kostel, vzácnou památku z barokní doby.

Setrvali jsme tam drahnou dobu v tichém usebrání a krátkém rozjímání.

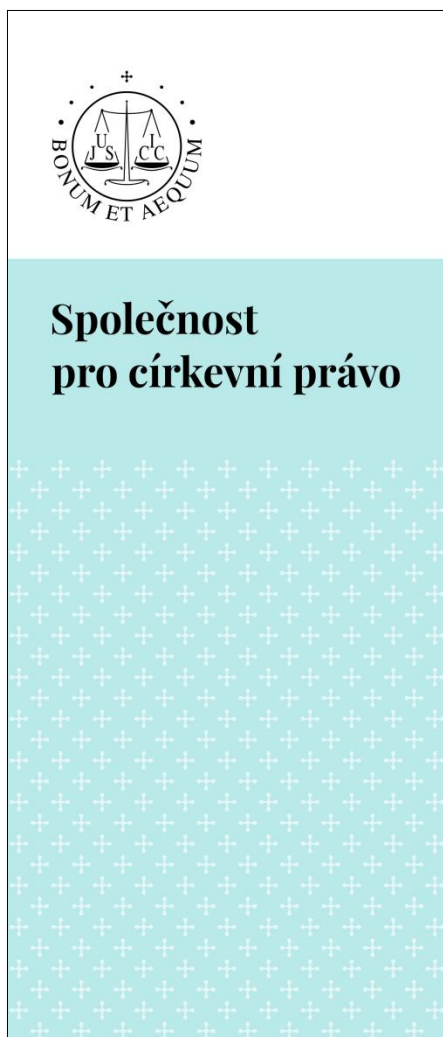
Vždyť byť by i lidé mlčeli, kameny budou mluvit! A Hospodin si může i z kamenů udělat syny Abrahámovy.

jrt

Ves Slavice je součástí obce Horní Kozolupy v okrese Tachov. Kostel svatého Vavřince, postavený v roce 1767, je významnou dominantou kraje. Nachází se na území Plzeňské diecéze. Pozemek s kostelem patří církvi, která zorganizovala v letech 2010–2014 opravu kostela s využitím dotací z Programu rozvoje venkova. Během let došlo ke genarální opravě střechy, fasády a rozsáhlé ohradní zdi před průčelím kostela. Opravy stále probíhají.

Podrobnější informace lze nalézt na internetové stránce www.znicenekostely, která podává zprávy o stavu poškozených a zničených kostelů, kaplí a synagog v České republice.

Nový banner Společnosti pro církevní právo

Pracovní výbor Společnosti se rozhodl pořídit banner, tj. stojan s logem a názvem SPCP, který bude používán při prezentaci spolků na pražské právnické fakultě a při večerech Společnosti.

Autorem zdařilého grafického návrhu i jeho realizace je člen Společnosti, doktorand na Katedře právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy *Mgr. Marek Novák*, autor anglických překladů do Revue církevního práva a Newsletteru.

Mgr. Novák vytváří grafické návrhy materiálů Společnosti pro církevní právo již delší dobu. Je mimo jiné autorem grafické podoby veškerých materiálů k nedávné konferenci *Čtvrté pražské rozhovory o církvích a státu*, jakož i prezentací při večerech Společnosti pro církevní právo.

Na banneru je znázorněn symbol bílých křížů na světle modrém pozadí. Kříž je převzat v podobě, jakou má logo Společnosti pro církevní právo, jež vytvořil před 25 lety *Ing. arch. Josef Hyzler*, emeritní předseda Klubu za starou Prahu.

Těšíme se, že členové Společnosti uvidí nový banner již při prezentaci spolků v atriu pražské právnické fakulty na počátku zimního semestru.

Náklady na pořízení banneru byly pokryty ze soukromého sponzorského daru.

Poslední výzva účastníkům 25. brněnské mezinárodní konference Církev a stát

Jak jsme již v několika předcházejících Aktualitách upozorňovali, letošní vědecká konference *Církev a stát* organizovaná Katedrou ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ve spolupráci se Společností pro církevní právo, na téma *Náboženství a ozbrojené síly*, se koná 5. září 2019, a to tentokrát výjimečně **v budově Masarykovy univerzity, Komenského náměstí 2, Brno.**

Těm, kdo se rozhodli k aktivnímu vystoupení nebo k účasti na konferenci a dosud se nepřihlásili, připomínáme, že je tak nutno učinit prostřednictvím konferenčního systému Právnické fakulty Masarykovy univerzity **do 31. srpna 2019** na [www adrese http://cirkevastat.law.muni.cz/content/cs/](http://cirkevastat.law.muni.cz/content/cs/).

Kontakt na organizátory konference: cirkevastat@law.muni.cz

Z nové literatury

NOHEL, Petr, *Výuka církevního práva na teologických a právnických fakultách v Českých zemích v letech 1918–1989*, Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, Praha, 2019, 154 s., ISBN 978-80-246-4148-5.

SCHELLE, Karel, TAUCHEN, Jaromír (eds.), *Encyklopedie českých právních dějin, XVI. svazek, Správa veřejná – Suché*, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2019, 899 s., ISBN 978-80-7380-761-0,

z obsahu:

KAŠNÝ, Jiří, *Spravedlnost*, s. 183–189,

KNOLL, Vilém, *Statuta judaeorum (Statuta židovská) (1356)*, s. 737–738,

ADAMOVÁ, Karolina, *Suché dny*, s. 880.

Časopisy

Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, Stowarzyszenie Kanonistów Polskich, Lublin, ISSN 1731-1438,

roč. 29, č. 32, 2019,

z obsahu:

ADAMOWICZ, Leszek, MAJER, Piotr, *Prace Konferencji Episkopatu Polski nad nową regulacją przygotowania do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, s. 7–30, 135–138,

GÓRALSKI, Wojciech, *Gravis defectus discretionis iudicii – czy tytuł nieważności małżeństwa rozpoznawany?*, s. 49–68,

SZTYCHMILER, Ryszard, *Aspekty finansowe spraw o nieważność małżeństwa*, s. 195–224.

Genealogické a heraldické listy, Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, Praha, ISSN 1212-9631, roč. 39, č. 2/ 2019.

Čtrnáctideník Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc vydává a elektronickou poštou rozesílá Společnost pro církevní právo, Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3. Redakční rada: P. prof. Jiří Rajmund Tretera OP, doc. Zábaj Horák, Mgr. Jan Beránek. Výkonný redaktor: vacat. Úprava fotografií: Antonín Krč. E-mail: spcp@prf.cuni.cz.

ISSN 2336-5595.